

CONTROLEORGaan OP DE POLITIE- INFORMATIE

Uw referentie

Onze referentie

Bijlage(n)

Datum

DA250019

08.01.2026

Betreft: Advies betreffende het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat de woonstbetreding betreft.

Het Controleorgaan op de politie-informatie (hierna afgekort 'COC' of 'Controleorgaan').

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (BS, 5 september 2018, hierna afgekort als 'WVG') inzonderheid het artikel 59 §1, 2^e lid, artikel 71 en Titel VII, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG').

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna 'WPA').

Gelet op de *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna '*LED*').

Gelet op de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens.

Gelet op het verzoek van de Minister van Asiel en Migratie, Maatschappelijke Integratie en Grootstedenbeleid van 14 november 2025;

Gelet op de overmaking door de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna 'GBA') van voormeld verzoek aan het Controleorgaan op 19 november 2025 in het kader van het zgn 'één loket principe' (cf. artikel 54/1 §1 WOG).

Gelet op het verslag van de heer Frank Schuermans, Voorzitter *a.i.* van het Controleorgaan.

Brengt op 8 januari 2026 het volgend advies uit.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controleorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en omzetting van de Verordening 2016/679¹ en de Richtlijn 2016/680² heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4 § 2, vierde lid, van de organieke wet van 3 december 2017 betreffende de oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG') bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit voorzien door de Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2,2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan. Het betekent onder meer dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die buiten de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of human resources verwerkingen. Het Controleorgaan moet geraadpleegd worden bij de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel die verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikel 59 §1, 2^e lid en 236 §2 WVG, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn politie-justitie). Daarbij heeft het Controleorgaan de opdracht om te onderzoeken of de voorgenomen verwerkingsactiviteit door de politiediensten in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet operationele verwerkingen)³ en 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WVG⁴. Daarnaast heeft het COC ook een ambtshalve adviesopdracht voorzien in artikel 236 §2 WVG en een algemene voorlichtingsopdracht van het brede publiek, betrokkenen, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers in de materie van het privacy – en gegevensbeschermingsrecht voorzien in artikel 240 WVG.

2. Wat betreft derhalve in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan advies uit, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Regering of van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van een bestuurlijke of gerechtelijke overheid of van een politiedienst, inzake iedere aangelegenheid die betrekking heeft op het politionele informatiebeheer zoals geregeld in Afdeling 12 van Hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG" (algemene verordening gegevensbescherming of 'AVG').

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad" (hierna 'Richtlijn Politie en Justitie' of *Law Enforcement Directive (LED)*).

³ Artikel 4 §2, 4^e lid WOG.

⁴ Artikel 71 §1, 3^e lid WVG.

⁵ Artikelen 59 §1, 2^e lid en 236 § 2 WVG.

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BELPIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de GBW en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die haar krachtens of door andere wetten wordt verleend⁶.

4. Het Controleorgaan is ingevolge artikel 281, § 4, van de algemene wet van 18 juli 1977 "*inzake douane en accijnzen*", zoals gewijzigd door de wet van 16 mei 2024 "*tot wijziging van de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens* ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BELPIU in fiscale materies.

5. Het COC is tot slot ook belast, in het kader van de dataretentie wetgeving, op grond van artikel 126/3 §1, 8^e lid van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna afgekort 'WEC'), zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 2022 betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten (*BS* van 8 augustus 2022), met de validatie van de statistieken met betrekking tot het aantal strafbare feiten en de bewaringstermijn voor elk gerechtelijk arrondissement en elke politiezone in het kader waarvan het al zijn bevoegdheden uitoefent die hem zijn toegekend bij titel 7 van de wet van 30 juli 2018. Het is daarnaast ook nog belast, in toepassing van artikel 42 § 3, 2de en 3de lid WPA met de controle van de vorderingen van de Cel Vermiste Personen van de federale politie tot opvraging van de gegevens met betrekking tot de elektronische communicatie betreffende de vermiste persoon.

6. Het Controleorgaan is bevoegd om advies te verlenen over aspecten met betrekking tot de verwerking van informatie en persoonsgegevens en de bescherming van het privéleven door de verwerking van persoonsgegevens voor zover deze betrekking hebben op of in verband staan met de operationele en niet-operationele werking van de politiediensten en/of het personeel van de geïntegreerde politie (hierna 'GPI'⁷) en/of voor zover de voor advies voorgelegde ontwerp tekst een impact heeft op de politieke informatiehuishouding in het algemeen.

⁶ Artikel 71 §1, derde lid *juncto* 236 § 3 WVG.

⁷ Geïntegreerde politie – Police Intégrée.

7. Het Controleorgaan is daarnaast niet enkel een gegevensbeschermingsautoriteit maar een toezichthouder die evenzeer wettelijk belast is met de legaliteit, efficiëntie, effectiviteit en economie van de politionele informatiehuishouding⁸.

II. Voorwerp van de aanvraag

8. De adviesaanvraag heeft betrekking op een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat de woonstbetreding betreft (hierna 'voorontwerp van wet'), ingediend door de Minister van Asiel en Migratie.

9. Ingevolge de huidige wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat de woonstbetreding betreft (hierna 'de Vreemdelingenwet') zijn de politiediensten bevoegd om een vreemdeling of vreemdelingen, die geen houder is/zijn van de bij de wet vereiste identiteitsstukken of documenten, bestuurlijk te arresteren op voor het publiek toegankelijke plaatsen⁹. Dit liet de politiediensten echter niet toe de verblijfplaats van de vreemdeling met een verwijderingsmaatregel te betreden met het oog op de uitvoering van de gedwongen verwijdering.

10. Met het voorontwerp van wet wenst de steller een duidelijke wettelijke basis in te voeren om de uitvoering van een woonstbetreding mogelijk te maken, als *ultimum remedium* en mits voorafgaande machtiging van de onderzoeksrechter, met het oog op de gedwongen terugkeer van een vreemdeling die het voorwerp uitmaakt van een uitvoerbare maatregel tot teruggedrijving, verwijdering of overdracht of verwijderingsmaatregel. Daarbij wordt in het voorontwerp van wet verduidelijkt dat ook tijdens de woonstbetreding de vreemdeling bestuurlijk kan worden aangehouden¹⁰.

Het voorontwerp van wet voorziet hierbij in de gedeeltelijke omzetting van de Europese richtlijn 2008/115/EG¹¹, en in de gedeeltelijke uitvoering van de Europese Verordening nr. 604/2013^{12,13}.

⁸ Activiteitenverslag 2021, www.controleorgaan.be, randnummers 3, 52 en in het bijzonder 71: "Het COC heeft echter allerminst alleen oog voor dataprotectie; het heeft evenzeer veel aandacht en is bevoegd voor alle andere operationele aspecten van de politionele informatiehuishouding"; artikel 71 §1 WVG.

⁹ Artikel 74/7 Vreemdelingenwet.

¹⁰ Toelichting bij het voorontwerp van wet, p. 3-4.

¹¹ Richtlijn (EG) nr. 2008/115 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven, *Pb.L.* 24 december 2008, 98.

¹² Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (herschikking), *Pb.L.* 29 juni 2013, 31.

¹³ Artikels 2 en 3 Voorontwerp van Wet.

11. Aangezien het voorontwerp van wet een impact heeft op het informatiebeheer van en door de GPI, zal het Controleorgaan zich in het huidige advies beperken tot die aspecten van het ontwerp die daarmee in verband staan. In dit geval betekent dit dat de twee operationele artikelen (de artikelen 4 en 5) van het voorontwerp van wet worden geanalyseerd. Voor het overige verwijst het Controleorgaan naar het advies van de GBA.

III. Analyse van de aanvraag

12. Het voorontwerp van wet wijzigt het artikel 74/7 van de Vreemdelingenwet dat de bestuurlijke arrestatie van vreemdelingen regelt (artikel 4 voorontwerp van wet). Daarnaast wordt een nieuw artikel 74/7/1 toegevoegd in de Vreemdelingenwet dat de procedurele waarborgen regelt voor de woonstbetreding (artikel 5 voorontwerp van wet). Hieronder wordt verder ingegaan op beide ontworpen artikelen.

A) De bestuurlijke arrestatie

13. Ingevolge artikel 21 van de Wet op het Politieambt (WPA) zijn de politiediensten bevoegd voor het toezicht op de naleving van de bepalingen in de Vreemdelingenwet. Indien zij iemand aantreffen die geen houder is van de identiteitsstukken of -documenten vereist door de Vreemdelingenwet, gaan zij over tot bestuurlijke arrestatie in afwachting van een beslissing van de Dienst Vreemdelingenzaken (hierna 'DVZ')¹⁴. Op basis van een administratief verslag overgemaakt door de politiediensten¹⁵, neemt DVZ een beslissing om de gearresteerde vreemdeling over te brengen naar een gesloten centrum of onmiddellijk te verwijderen van het grondgebied. Daarnaast stelt de politieambtenaar hiervan een proces-verbaal op.

14. Artikel 4 van het voorontwerp wijzigt het artikel 74/7 Vreemdelingenwet als volgt:

"De politieambtenaren, zoals bedoeld in artikel 3, 3°, van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, kunnen iedere vreemdeling, bedoeld in het tweede lid, vatten en hem onderwerpen aan een maatregel van bestuurlijke arrestatie, in afwachting van een beslissing van de minister of zijn gemachtigde. De vrijheidsbeneming mag niet langer dan vierentwintig uur duren.

Het eerste lid is van toepassing op de volgende vreemdelingen:

1° de vreemdeling die zich op een voor het publiek toegankelijke plaats bevindt en die het voorwerp uitmaakt van een uitvoerbare maatregel tot teruggrijving, verwijdering of overdracht of die geen houder is van de bij de wet vereiste identiteitsstukken of documenten;

2° de vreemdeling die zich op een niet voor het publiek toegankelijke plaats bevindt en ten aanzien van wie een machtiging tot woonstbetreding voor deze plaats, bedoeld in artikel 74/7/1 werd bekomen.

De politieambtenaren kunnen bij het betreden van een voor het publiek toegankelijke plaats alsook bij het betreden van een niet voor het publiek toegankelijke plaats met een in artikel 74/7/1 bedoelde

¹⁴ Art. 74/7 en 81 Vreemdelingenwet; art. 21 WPA.

¹⁵ De overzending van het administratief verslag gebeurt rechtstreeks via het platform RAAVIS: **R**apport **A**ministratif – **A**ministratief **V**erslag **I**nformation **S**ystem.

machtiging tot woonstbetreding, begeleid worden door een of meerdere ambtenaren van de Dienst Vreemdelingenzaken, op hun eigen verzoek of op verzoek van de minister of zijn gemachtigde.”

15. Het COC verwelkomt eerst en vooral de verwijzing in het nieuw ontworpen artikel 74/7 van de Vreemdelingenwet naar de definitie van politieambtenaar in de WPA. De bestuurlijke arrestatie is in wezen een bevoegdheid van bestuurlijke politie. Alle politieambtenaren zijn minstens agent van bestuurlijke politie¹⁶ (en agent van gerechtelijke politie) en kunnen een bestuurlijke arrestatie verrichten mits verwittiging van en handhaving door een officier van bestuurlijke politie¹⁷. Bepaalde officieren van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings (OGP/HPK), die de leiding hebben van permanente interventiediensten, kunnen onder bepaalde voorwaarden¹⁸ de hoedanigheid van officier van bestuurlijke politie bekleden¹⁹.

Door de bevoegdheid tot bestuurlijke arrestatie in het ontworpen artikel 74/7 Vreemdelingenwet voor te behouden aan “*politieambtenaren*” houdt dit meteen in dat **uitsluitend** de leden van het basiskader, het middenkader en het officierenkader van de GPI deze bevoegdheid (zullen) kunnen uitoefenen. Leden van het kader van agenten van politie, de beveiligingsassistenten van politie en de beveiligingsagenten van politie zijn geen ‘politieambtenaren’, maar hebben een beperkte politiebevoegdheid²⁰. Deze personeelsleden zullen dus in de toekomst niet kunnen overgaan tot of deelnemen aan een bestuurlijke arrestatie in de zin van het ontworpen artikel 74/7 Vreemdelingenwet.

16. Het huidig artikel 74/7 Vreemdelingenwet verwijst enkel naar de bestuurlijke arrestatie van vreemdelingen die niet beschikken over de vereiste identiteitsstukken of documenten. Het voorontwerp van wet verduidelijkt hierbij dat ook vreemdelingen ten aanzien van wie er een uitvoerbare verwijderingsmaatregel geldt, ook bestuurlijk gearresteerd kunnen worden. Dit komt overeen met de bevoegdheid toegekend aan de politiediensten krachtens artikel 21 WPA. Verder, zoals reeds vermeld, breidt het ontworpen artikel 74/4 Vreemdelingenwet de mogelijkheid uit voor politiediensten om ook tijdens de woonstbetreding bestuurlijk te arresteren. Hierbij kunnen de politieambtenaren begeleid worden door een ambtenaar of ambtenaren van de Dienst Vreemdelingenzaken.

Dit is een noodzakelijke aanpassing om in overeenstemming te zijn met het nieuw ontworpen artikel 74/7/1 (zie *infra*). Het spreekt voor zich dat de bepalingen van de WPA, en dus de voorwaarden voor

¹⁶ Art. 3, 3° en 5° WPA *juncto* art. 117 WGP.

¹⁷ Art. 33 WPA.

¹⁸ Bijvoorbeeld het voorafgaandelijk slagen in een ad hoc voortgezette opleiding, enkel tijdens de werkelijke uitoefening van de leiding van de permanente interventiedienst, enz. ...

¹⁹ Artikel 4, 2° lid WPA en KB van 7 december 2018 tot uitvoering van artikel 4, tweede lid, van de wet op het politieambt en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van artikel 8 van de wet van 21 april 2°16 houdende diverse bepalingen Binnenlandse Zaken – Geïntegreerde politie, *BS* 16 januari 2019, 3.404.

²⁰ Artikel 117 WGP.

bestuurlijke arrestatie ²¹, ook op de bestuurlijke arrestatie voorzien in de Vreemdelingenwet van toepassing blijven voor zover er niet van wordt afgeweken.

B) De woonstbetreding

17. Vervolgens voegt artikel 5 van het voorontwerp een nieuw artikel 74/7/1 toe aan de Vreemdelingenwet dat als volgt luidt:

§1. Een officier van gerechtelijke politie kan de verblijfplaats van een vreemdeling, ook al betreft het de woon- of verblijfplaats van een derde, binnengaan mits hij beschikt over een machtiging tot woonstbetreding van een onderzoeksrechter onder de volgende cumulatieve voorwaarden:

1° er bestaan redelijke gronden om aan te nemen dat de vreemdeling een gevaar voor de openbare orde of de nationale veiligheid vormt;

2° de vreemdeling maakt het voorwerp uit van een uitvoerbare maatregel tot teruggrijping, verwijdering of overdracht;

3° de vreemdeling werkt niet mee aan de uitvoering van deze maatregel tot teruggrijping, verwijdering of overdracht;

4° de vreemdeling verblijft in een niet voor het publiek toegankelijke plaats waarbij er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat hij zich hier bevindt;

5° de machtiging is noodzakelijk om de maatregel tot teruggrijping, verwijdering of overdracht te kunnen uitvoeren, en geen andere, minder ingrijpende maatregel doeltreffend kan worden toegepast.

Ten aanzien van een minderjarige kan geen machtiging tot woonstbetreding worden verzocht.

§2. (...)²²

§3. De woonstbetreding kan enkel worden uitgevoerd tussen 5 uur en 21 uur.

Onverminderd artikel 74/7, kan de officier van gerechtelijke politie zich bij de uitvoering van de woonstbetreding laten bijstaan door één of meerdere politieambtenaren. Indien nodig, kan hij tevens de bijstand vorderen van een slotenmaker.

De uitvoering van de woonstbetreding maakt het voorwerp uit van een proces-verbaal dat wordt overhandigd aan de vreemdeling of vreemdelingen die het voorwerp uitmaken van de machtiging tot woonstbetreding.

Een afschrift van de door de onderzoeksrechter ondertekende machtiging tot woonstbetreding wordt overhandigd aan de vreemdeling of vreemdelingen die het voorwerp uitmaken van de machtiging tot woonstbetreding.

De identiteit van deze personen wordt geverifieerd en genoteerd in het proces-verbaal.

§4. Tijdens de woonstbetreding kunnen de politieambtenaren de aanwezige vreemdeling die het voorwerp uitmaakt van de machtiging tot woonstbetreding, vragen om de documenten voor te leggen op grond waarvan zijn identiteit kan worden vastgesteld of geverifieerd. Indien de vreemdeling geen gevolg geeft aan dit verzoek, kunnen de politieambtenaren tijdens de woonstbetreding zoeken naar deze identiteits- of verblijfsdocumenten.

Indien de vreemdeling die het voorwerp uitmaakt van de machtiging tot woonstbetreding wordt aangehouden op grond van artikel 74/7, tweede lid, 2°, worden de in de verblijfsplaats gevonden documenten waardoor zijn identiteit kan worden vastgesteld of geverifieerd evenals de identiteits- en

²¹ Artikels 31-33 septies WPA.

²² De tweede paragraaf betreft de vormvereisten van het verzoekschrift van de bevoegde minister en de beslissing van de onderzoeksrechter. Deze wordt niet weergegeven aangezien het Controleorgaan geen opmerkingen heeft in verband met deze paragraaf.

verblijfsdocumenten die door deze vreemdeling worden voorgelegd, meegenomen. De meegenomen stukken worden genoteerd in het proces-verbaal.

§5. Het beroep op dwang, dat in voorkomend geval tijdens de uitvoering van de woonstbetreding door de politieambtenaren kan worden gebruikt, is onderworpen aan de voorwaarden bepaald in de artikelen 1 en 37 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt.”

18. De onderzoeksrechter machtigt een officier van gerechtelijke politie voor de uitvoering van de woonstbetreding. De officier van gerechtelijke politie kan zich hierbij laten bijstaan door politieambtenaren en één of meerdere ambtenaren van DVZ. De vereiste aanwezigheid van een officier van gerechtelijke politie is naar analogie met de huiszoeking onder het strafprocesrecht waarbij de onderzoeksrechter eveneens de opdracht toebedeelt aan een officier van gerechtelijke politie²³.

Deze analogie die doorheen het voorontwerp van wet wordt gehanteerd is niet zo evident.

De doelstelling van de woonstbetreding is immers **niet** om een huiszoeking of zelfs maar doorzoeking ('zoekend rondkijken') te doen (behoudens eventueel naar identiteitsbewijzen, cf. ontworpen art. 74/7/1 §4, 1^e lid) maar uitsluitend om de betrokken vreemdeling te vatten en bestuurlijk te arresteren met het oog op de uitvoering van de maatregel tot teruggrijping, verwijdering of overdracht.

Meteen moet de vraag gesteld worden waarom de steller van het voorontwerp enerzijds in het ontworpen artikel 74/7 **alle** politieambtenaren de bevoegdheid verlenen om de bestuurlijke arrestatie te verrichten, om vervolgens, in het ontworpen artikel 74/7/1 diezelfde bevoegdheid dan weer te beperken en voor te behouden aan een officier van gerechtelijke politie (OGP). Onafgezien van de operationele consequenties van die keuze – in werkelijkheid zijn het immers vooral inspecteurs van politie (basiskader) die op het terrein operationeel actief zijn, die geen officier van gerechtelijke politie zijn en aldus niet kunnen gemachtigd worden door de onderzoeksrechter – is de logica van die keuze twijfelachtig. Het gaat immers om een bestuurlijke arrestatie en de uitoefening van een opdracht van bestuurlijke politie, die volledig los staat van enige strafvorderlijke bevoegdheid (zoals gezegd is er ook geen sprake van een huiszoeking), zodat de koppeling met de hoedanigheid van OGP niet pertinent is. De steller van het voorontwerp moet zich beraden waarom de onderzoeksrechter niet gewoon elke politieambtenaar in de zin van art. 117 WGP zou moeten kunnen machtigen waardoor, naast de grotere operationele soepelheid, het ontworpen artikel 74/7/1 logischer aansluit bij het ontworpen art. 74/7 Vreemdelingenwet. In voorkomend geval dient het hele ontworpen artikel 74/7/1 te worden herbekeken (zo kan in dat geval in de ontworpen §3, 2^e lid de bijstand van politieambtenaren aan de OGP worden geschrapt).

19. Er zijn vijf cumulatieve voorwaarden verbonden aan de machtiging tot woonstbetreding van de onderzoeksrechter. Een van deze voorwaarden (ontworpen artikel 74/7/1, §1, 1°) is het bestaan van redelijke gronden om aan te nemen dat de vreemdeling een gevaar voor de openbare orde of de

²³ Art. 89bis Sv.

ationale veiligheid vormt²⁴. De toelichting specificeert verder dat die beoordeling per individueel geval door de *minister*²⁵ of *zijn gemachtigde* dient te gebeuren en hierbij elk relevant gegeven over de risico's voor de openbare orde of nationale veiligheid (bv. een veroordeling) in aanmerking kunnen worden genomen.

20. Het voorontwerp rekent bijgevolg op de mededeling van politionele informatie aan de minister of zijn gemachtigde. Deze gegevensdoorgifte moet een wettelijke grondslag hebben, noodzakelijk zijn en in verhouding staan met het beoogde doeleinde²⁶. Voor de politiediensten is deze wettelijke grondslag in beginsel te vinden in artikel 44/11/9 en volgende van de WPA. Deze grondslag zou zich uiteraard ook kunnen bevinden in een bijzondere wet, hoewel het COC steeds negatief adviseert om regels rond mededeling van politionele informatie en persoonsgegevens buiten de WPA om te regelen. De wettelijke grondslag kan ook de toestemming van het openbaar ministerie zijn op basis van zijn prerogatieven²⁷

21. Het COC moet vaststellen dat de uitwisseling van politionele informatie met de bevoegde minister in de huidige stand van de WPA niet is voorzien. De lijst van overheden, organen of instellingen aan dewelke de politiediensten persoonsgegevens en informatie mogen meedelen, die moet worden vastgesteld door de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie, bestaat op het moment van opmaak van dit advies (nog steeds) niet²⁸.

Voor zover DVZ gemachtigd wordt door de bevoegde minister om deze politionele informatie te ontvangen en een beoordeling te maken, kunnen politionele informatie en persoonsgegevens wel meegedeeld worden door de politiediensten aan DVZ overeenkomstig artikel 44/11/9, §1, 2° WPA om hen toe te laten hun wettelijke opdrachten uit te oefenen. De nadere regels van deze mededeling worden bij richtlijn door de minister van Binnenlandse Zaken en Justitie bepaald²⁹. Zo dienen de politiediensten, voorafgaand aan de mededeling, de kwaliteit van de gegevens te beoordelen die worden meegedeeld aan DVZ³⁰. In geval van herhaalde of volumineuze mededeling dient bovendien een protocolakkoord gesloten te worden tussen DVZ en de politiediensten³¹.

²⁴ Ontworpen artikel 74/7/1, §1, 1° Vreemdelingenwet.

²⁵ De Minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (Art. 1, 2° Vreemdelingenwet).

²⁶ Artikel 29, §1 WVG.

²⁷ artikel 21*bis* Wetboek van Strafvordering en artikel 1380 Gerechtelijk Wetboek.

²⁸ Art. 44/11/9, tweede lid WPA.

²⁹ Gemeenschappelijke richtlijn van de Ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken met betrekking tot de bepaling van de nadere regels voor de mededeling van persoonsgegevens en informatie die door de politiediensten worden verwerkt in het raam van hun opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie, bedoeld in de artikelen 14 en 15 van de wet op het politieambt, door de politiediensten en tot de rechtstreekse toegang en de rechtstreekse bevraging van de ANG, *BS* 2 februari 2021, 8.107.

³⁰ Art. 44/5, §6 WPA en punt III.1.2.5 Gemeenschappelijke omzendbrief van 2 februari 2021.

³¹ Art. 44/11/9, §3 WPA.

22. Bepaalde aangewezen personeelsleden van DVZ beschikken daarnaast over een rechtstreekse bevragsingsrecht van de Algemene National Gegevensbank (ANG)³². Deze rechtstreekse bevraging van de ANG is beperkt tot:

"a) het bestaan van gegevens over een persoon bedoeld in artikel 44/5, § 1, eerste lid, 2° tot 6° van de wet op het politieambt, met uitzondering van de slachtoffers;

b) het bestaan van gegevens over een persoon bedoeld in artikel 44/5 § 3, 1°, 2° en 4° van de wet op het politieambt die opgeslagen zijn in processen-verbaal;

c) de door de politiediensten weerhouden kwalificatie of kwalificaties voor de feiten die betrekking hebben op de personen bedoeld in punt b);

d) de gegevens die noodzakelijk zijn om meer informatie over de personen bedoeld in de punten a) en b) te bekomen vanwege de bevoegde overheid;

e) de gegevens met betrekking tot de te nemen maatregelen op aanvraag van de Dienst Vreemdelingszaken voor de personen bedoeld in de punten a) en b).³³"

Dit zou DVZ ruimschoots toelaten na te gaan of er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat de vreemdeling een gevaar voor de openbare orde of de nationale veiligheid vormt.

23. Het ontworpen artikel 74/7/1, §1, 4° voorziet als 4^e cumulatieve voorwaarde dat de vreemdeling "*verblijft*" in een niet voor het publiek toegankelijke plaats. Het begrip "*verblijven*" wijst op een zekere continuïteit in de zin van effectief (structureel) 'bewonen'. Het komt de steller van het voorontwerp toe na te gaan of dat ook de bedoeling is en of m.a.w. een machtiging niet mogelijk is voor de gevallen waarin de vreemdeling zeer kortstondig 'aanwezig' is in een dergelijke plaats.

24. De toelichting bij het voorontwerp van wet bevat een zesde cumulatieve voorwaarde die niet werd opgenomen in het voorontwerp van wet³⁴. Dit betreft de voorwaarde dat er duidelijke aanwijzingen zijn dat de verwijdering binnen een korte, redelijke termijn kan gebeuren. Dit werd eveneens opgemerkt door de Raad van State in zijn advies³⁵. Het komt de steller van het ontwerp toe het corpus van de tekst in lijn te brengen met de toelichting, hetzij door de tekst van het voorontwerp, dan wel de toelichting aan te passen.

25. De uitvoering van de woonstbetreding en de geverifieerde identiteit van de vreemdeling, die het voorwerp uitmaakt van de van de machtiging tot woonstbetreding, worden genoteerd in het proces-verbaal. Indien de identiteit van deze personen niet kon worden geverifieerd, kunnen de politieambtenaren tijdens de woonstbetreding zoeken naar deze identiteits- of verblijfsdocumenten. De meegenomen identiteits- en verblijfsdocumenten worden eveneens genoteerd in het proces-verbaal. Het Controleorgaan onderschrijft het belang om deze informatie in het proces-verbaal op te nemen.

³² Art. 44/11/12, §1, 2° WPA.

³³ Art. 4 Koninklijk Besluit van 28 april 2016 betreffende de rechtstreekse bevraging van de Algemene National Gegevensbank bedoeld in artikel 44/7 van de Wet op het Politieambt door de aangewezen personeelsleden van de Dienst Vreemdelingszaken.

³⁴ Toelichting bij artikel 5 Voorontwerp van Wet.

³⁵ Advies 78.049/2/V van 20 augustus 2025, p. 12 en 23.

26. In de vierde paragraaf wenst het COC, in subsidiaire orde, te wijzen op een ontbrekende koppelteken in de vierde paragraaf, laatste zin van de eerste alinea, van het ontworpen artikel 74/7/1 Vreemdelingenwet: "*identiteits- of verblijfsdocumenten*".

27. Tot slot verwijst de vijfde paragraaf naar het desgevallend beroep doen op de uitoefening van dwang onder de voorwaarden bepaald in de artikelen 1 en 37 van de Wet op het Politieambt. Voor de volledigheid moet worden verduidelijkt dat het begrip 'dwang' in artikel 1 van de WPA elke aantasting betreft van de individuele rechten en vrijheden. Elke politiebevoegdheid, zoals een bestuurlijke arrestatie of een identiteitscontrole, is bijgevolg een dwangmaatregel en valt daar dus onder³⁶. Het artikel 37 van de WPA regelt daarentegen specifiek de voorwaarden voor het gebruik van geweld. De Toelichting bij het artikel haalt als voorbeeld het gebruik van handboeien aan. De voorwaarden van (hand)boeien zijn echter bepaald in de artikelen 37*bis* en 37*ter* WPA. Het is aan de steller van het voorontwerp van wet na te gaan of wel degelijk geweld bedoeld wordt in de zin van artikel 37 van de WPA.

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan op de Politie Informatie,

verzoekt de aanvrager rekening te houden met de hogervermelde opmerkingen.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de Politie Informatie op 8 januari 2026.

Voor het Controleorgaan,
De Voorzitter *a.i.*,
Frank SCHUERMANS (GET)

³⁶ Zie hieromtrent ook het advies van het COC DA240034 van 23.01.2025 betreffende het wetsvoorstel tot wijziging van diverse bepalingen teneinde bepaalde juridische belemmeringen weg te werken bij de uitoefening van niet-politionele taken voor politiediensten door bewakingsagenten, punt 50.